

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1975

BRNO 1977

Ú N Ě T I C K É K O S T R Y Z R A J H R A D I C

/ okr. Brno - venkov /

Milan S t l o u k a l, Národní muzeum, Praha

/ Tab. 2 /

Při výzkumu Č. Stani na katastru Rajhradice byly mj. odkryty i tři únětické hroby. Kostry jsou sice celkově špatně zachovány, ale přesto je možné základní určení.

Hrob č. 11 - zachovala se defektní kostra bez lebky. Celý postkranialní skelet je gracilní, výška postavy zemřelého mohla být na základě délky pravostranné pažní a stehenní kosti vypočítána na 162 cm /podprostřední/. Silně poškozené pánevní kosti jsou však výrazně mužského tvaru s úzkou, asymetrickou incisura ischiadicamajor a nejsou vytvořeny praeaurikulární žlábký. Na křížové kosti je spina bifida všech obratlů, ale nepravidelně utvářená, nejde o obvyklejší široce otevřený canalis sacralis apertus. Jde pravděpodobně o pozůstatky gracilního dospělého muže.

Hrob č. 12 - zachovala se téměř celá, ale mírně postmortálně deformovaná mozkovna a zlomky dolní čelisti, kromě toho i fragmenty dlouhých kostí postkranialního skeletu. Všechny pozůstatky jsou výrazně robustní, lebka má klenuté čelo, tlustý horní okraj očníce a silné nadočnicové oblouky s výrazně vyklenutou glabellou, bradavkové výběžky jsou velké. Švy jsou na lamina interna lebečních kostí již srostlé, na lamina externa jsou ještě až na malé výjimky otevřené. Na mozkovně je možno zjistit i základní míry, ovšem s rezervou, že šířka je ovlivněna postmortální deformací a že není dokonale zachována glabella, nezbytná pro exaktní zjištění délky : největší délka je 196 mm, největší šířka 133 mm, délkošířkový index činí 68,8 ; lebka je tedy hyperdolichokranní. Na zlomku pánevní kosti je patrna úzká incisura ischiadica major, což jen potvrzuje, že jde o pozůstatky muže. Stáří zemřelého je možno odhadnout na 40 - 50 let.

Hrob č. 30 - z gracilní kostry se zachovalo jen několik zlomků lebky a diafysy dlouhých kostí postkranialního skeletu. Na mozkovně je patrné strmé čelo s výraznými čelními hrboly, ploché nadočnicové oblouky a plochá glabella, tenký horní okraj očníce a malý bradavkový výběžek. Jsou zachovány téměř všechny zuby /7 řezáků, 4 špičáky, 8 premolárů a 10 stoliček/, z toho na dvou stoličkách jsou kazy ; z čelistí se nezachovaly jinak ani zlomky. Lebeční švy jsou otevřené. Jde velmi pravděpodobně o pohřeb ženy, která zemřela asi ve věku 30 - 40 let.

Ve všech třech únětických hrobech z Rajhradice tedy byly uloženy pozůstatky dospělých osob, ve dvou případech šlo o muže /i když se výrazně liší co do robusticity skeletu/ a v hrobě č. 30 to byla kostra ženy.

Ú n ě t i c e r S k e l e t t e a u s R a j h r a d i c e / B e z . B r n o - v e n k o v /. Bei der Grabung von Č. Stani in Rajhradice wurden unter anderem auch drei Úněticer Gräber entdeckt, und zwar Nr. 11, 12 und 30. In Grab Nr. 11 fand man ein graziles Skelett, vermutlich das eines Mannes, in Grab Nr. 12 das Skelett eines robusten Mannes, der ungefähr im Alter von 40-50 Jahren verstarb ; der Schädel ist hyperdolichokran. In Grab Nr. 30 lagen Überreste einer Frau, die im Alter zwischen 30 und 40 Jahren gestorben ist.

G R A B D E R Ú N Ě T I C E R K U L T U R A U S V E L K É N Ě M Č I C E

/ Bez. Břeclav /

Josef U n g e r, Regionální muzeum Mikulov

Bei dem Bau des Hauses Nr. 104 in Velké Němčice wurde ein Grab der Úněticer Kultur vernichtet, aus dem J. Tým aus Šakvice eine Tasse und Scherben eines Topfes barg, die er dem Museum in Mikulov übergab.

Ú N Ě T I C K Ý S Í D L I Š T N Í O B J E K T U M U Š O V A

/ okr. Břeclav /

Bohuslav K l í m a, AÚ ČSAV Brno

Při likvidaci vinných sklepů v severním břehu budoucího Mušovského jezera 200 m západně od stát. silnice a při následující úpravě terénu byl kromě roztroušených ojedinělých atypických zlomků keramiky

Tab. 2
Rajhradice /okr. Brno-venkov/. Únětické lebky. 1 ženská lebka č. 30 ; 2 mužská lebka č. 12. - Úněticer
Schädel. 1 Frauenschädel Nr. 30 ; 2 Männerschädel Nr. 12.

P Ř E H L E D V Ý Z K U M Ů 1 9 7 5

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : Doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : nádobka z velatického žárového hrobu ze Šlapanic
Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejně